

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

09 лютого 2017 р.

Київ

№ 4 - рк

Одеська міська рада

Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції,
усунення причин виникнення цих
порушень і умов, що їм сприяють

I. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Антимонопольний комітет України проводить розслідування відповідності законодавству про захист економічної конкуренції питання визначення єдиного накопичувального транзитного майданчика товариства з обмеженою відповідальністю «Євротерминал» (далі – ТОВ «Євротерминал»), через територію якого здійснюється проїзд вантажного транспорту до пункту пропуску «Одеський морський торговельний порт», під час якого виявлено ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях Одеської міської ради, які полягають у прийнятті рішення від 25.02.2016 № 46 «Про затвердження схеми організації руху вантажного транспорту до Одеського морського торговельного порту» (далі – Рішення № 46).
- (2) Рішенням № 46:
- (3) затверджено схему організації руху вантажного транспорту, який прямує в Одеський морський торговельний порт, обмеживши його рух по вулицях Чорноморського козацтва, Отамана Головатого, Церковній, Одарія;
- (4) комунальному підприємству «Спеціалізований монтажньо-експлуатаційний підрозділ» – встановити технічні засоби регулювання дорожнього руху за злагодженою схемою дорожнього руху вантажного транспорту, який рухається в Одеський морський торговельний порт;
- (5) Головному управлінню поліції в Одеській області – забезпечити контроль за виконанням вимог технічних засобів регулювання дорожнього руху, установлених на вулицях, зазначених у пункті 1 Рішення № 46.

I. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

Закон України «Про місцеве самоврядування»

- (6) Цей Закон визначає систему та гарантії місцевого самоврядування в Україні, засади організації та діяльності, правового статусу і відповідальності органів та посадових

осіб місцевого самоврядування. Зокрема, визначає повноваження органів місцевого самоврядування в галузі транспорту, благоустрою населених пунктів.

- (7) Відповідно до статті 40 цього Закону виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, крім повноважень, передбачених цим Законом, здійснюють й інші, надані їм законом повноваження.
- (8) Частиною першою статті 52 Закону встановлено, що виконавчий комітет сільської, селищної, міської, районної у місті ради може розглядати і вирішувати питання, віднесені цим Законом до відання виконавчих органів ради.
- (9) Відповідно до статті 73 Закону акти ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.

Закон України «Про благоустрій населених пунктів»

- (10) Цей закон визначає правові, економічні, екологічні, соціальні та організаційні засади благоустрою населених пунктів і спрямований на створення умов, сприятливих для життєдіяльності людини.
- (11) Відповідно до частини першої статті 1 цього Закону благоустрій населених пунктів - комплекс робіт з інженерного захисту, розчищення, осушення та озеленення території, а також соціально-економічних, організаційно-правових та екологічних заходів з покращення мікроклімату, санітарного очищення, зниження рівня шуму та інше, що здійснюються на території населеного пункту з метою її раціонального використання, належного утримання та охорони, створення умов щодо захисту і відновлення сприятливого для життєдіяльності людини довкілля.
- (12) Утримання в належному стані території - використання її за призначенням відповідно до генерального плану населеного пункту, іншої містобудівної документації, правил благоустрою території населеного пункту, а також санітарне очищення території, її озеленення, збереження та відновлення об'єктів благоустрою.
- (13) Згідно зі статтею 2 Закону благоустрій населених пунктів, зокрема, передбачає:
 - 1) розроблення і здійснення ефективних і комплексних заходів з утримання територій населених пунктів у належному стані, їх санітарного очищення, збереження об'єктів загального користування, а також природних ландшафтів, інших природних комплексів і об'єктів;
 - 2) створення умов для реалізації прав та виконання обов'язків суб'єктами у сфері благоустрою населених пунктів.
- (14) Стаття 6 Закону передбачає, що управління у сфері благоустрою населених пунктів здійснюють Кабінет Міністрів України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування та інші органи влади в межах їх повноважень.

- (15) Стаття 10 Закону до повноважень сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів відносить:
- 1) затвердження місцевих програм та заходів з благоустрою населених пунктів;
 - 2) затвердження правил благоустрою територій населених пунктів.
- (16) Стаття 13 Закону визначає, що до об'єктів благоустрою населених пунктів належать вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки.
- (17) Відповідно до статті 14 Закону об'єкти благоустрою використовуються відповідно до їх функціонального призначення для забезпечення сприятливих умов життєдіяльності людини на засадах їх раціонального використання та охорони з урахуванням вимог правил благоустрою території населених пунктів, інших вимог, передбачених законодавством.
- (18) Стаття 17 Закону передбачає, що громадяни у сфері благоустрою населених пунктів мають право:
- 1) користуватись об'єктами благоустрою населених пунктів;
 - 2) брати участь в обговоренні правил та проектів благоустрою території населених пунктів;
 - 3) вносити на розгляд місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій пропозиції з питань благоустрою населених пунктів.
- (19) Згідно зі статтею 18 Закону підприємства, установи та організації у сфері благоустрою населених пунктів мають право:
- 1) брати участь у розробленні планів соціально-економічного розвитку населених пунктів та заходів з благоустрою їх території;
 - 2) брати участь в обговоренні проектів законодавчих та інших нормативно-правових актів з благоустрою населених пунктів;
 - 3) вносити на розгляд місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування пропозиції щодо поліпшення благоустрою населених пунктів.
- (20) Відповідно до статті 20 Закону організацію благоустрою населених пунктів забезпечують місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування відповідно до повноважень, установлених законом. Рішення місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо благоустрою території певного населеного пункту є обов'язковим для виконання розміщеними на цій території підприємствами, установами, організаціями та громадянами, які на ній проживають.
- (21) Стаття 21 Закону до елементів (частин) об'єктів благоустрою відносить покриття площ, вулиць, доріг, проїздів, алей, бульварів, тротуарів, пішохідних зон і доріжок відповідно до діючих норм і стандартів.
- (22) Комплексним благоустроєм, відповідно до статті 22 Закону, вважається проведення на визначеній території населеного пункту (мікрорайон, квартал, парк, бульвар, вулиця, провулок, узвіз тощо) комплексу робіт з улаштування (відновлення) покриття доріг і тротуарів, обладнання пристроями для безпеки руху, озеленення, забезпечення зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами, встановлення малих архітектурних форм, здійснення інших заходів, спрямованих на поліпшення інженерно-технічного і санітарного стану території, покращання її естетичного вигляду.

- (23) Цей Закон регулює суспільні відносини у сфері дорожнього руху та його безпеки, визначає права, обов'язки і відповідальність суб'єктів - учасників дорожнього руху, міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, об'єднань, підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності та господарювання.
- (24) Статтею 6 Закону визначено, що до компетенції міських рад та їх виконавчих органів, районних рад та районних державних адміністрацій у сфері дорожнього руху належить:
- 1) виконання вимог законодавства та рішень органів виконавчої влади про дорожній рух і його безпеку;
 - 2) розробка, затвердження та реалізація міських і районних програм розвитку дорожнього руху та його безпеки;
 - 3) організація дорожнього руху на території міста і району згідно з відповідними генеральними планами, проектами детального планування та забудови населених пунктів, автоматизованих систем керування дорожнім рухом, комплексних транспортних схем і схем організації дорожнього руху та з екологічно безпечними умовами;
 - 4) організація будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів;
 - 5) прийняття рішень про розміщення, обладнання та функціонування майданчиків для паркування транспортних засобів та стоянок таксі на вулицях і дорогах населених пунктів, здійснення контролю за дотриманням визначених правилами паркування транспортних засобів вимог щодо розміщення, обладнання та функціонування майданчиків для паркування;
 - 6) керівництво та контроль за діяльністю підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності та господарювання за виконанням вимог законодавства, рішень органів державної виконавчої влади про дорожній рух і його безпеку;
 - 7) контроль за виявленням дорожньо-транспортних пригод та впровадженням заходів у місцях їх концентрації, на аварійно-небезпечних ділянках вулиць, доріг та залізничних переїздах.
- (25) Відповідно до статті 27 Закону організація дорожнього руху на автомобільних дорогах, вулицях та залізничних переїздах здійснюється із застосуванням технічних засобів інформаційно-телекомунікаційних та автоматизованих систем керування та нагляду за дорожнім рухом відповідно до правил і стандартів, а також на основі проектів і схем організації дорожнього руху, погоджених із відповідними підрозділами Національної поліції. До вказаних проектів і схем за приписами відповідних підрозділів Національної поліції можуть бути внесені зміни та доповнення.
- (26) Організація дорожнього руху здійснюється спеціалізованими службами, що створюються відповідними органами:
- 1) на автомобільних дорогах, що перебувають у власності територіальних громад - органами місцевого самоврядування;
 - 2) на інших автомобільних дорогах - центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами.
- (27) Згідно зі статтею 29 Закону з метою збереження автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів участь у дорожньому русі транспортних засобів, вагові або

габаритні параметри яких перевищують нормативні, допускається за наявності дозволу на участь у дорожньому русі таких транспортних засобів. Порядок видачі дозволу на участь у дорожньому русі транспортних засобів, вагові або габаритні параметри яких перевищують нормативні, та розмір плати за його отримання встановлюються Кабінетом Міністрів України.

(28) Статтею 43 Закону визначено, що органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування в межах своєї компетенції здійснюються підготовка, затвердження і реалізація відповідних програм забезпечення безпеки дорожнього руху. Розробка їх здійснюється на основі раціонального поєднання територіального та галузевого планування, формування взаємопов'язаних збалансованих показників з урахуванням соціально-економічних і екологічних умов конкретного регіону, рівня розвитку дорожньої мережі, стану аварійності та інших показників єдиної системи державного обліку дорожнього руху.

(29) Програма забезпечення безпеки дорожнього руху повинна включати:

- 1) аналіз стану безпеки дорожнього руху та прогноз на певний період;
- 2) конкретні обґрунтовані цілі;
- 3) заходи, реалізація яких дозволить досягти намічених цілей;
- 4) вартість програми та джерела її фінансування;
- 5) форми і періодичність контролю за виконанням програми.

(30) Статтею 52 Закону встановлено, що контроль у сфері безпеки дорожнього руху здійснюється Кабінетом Міністрів України, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, Національною поліцією, іншими спеціально уповноваженими на те державними органами (державний контроль), а також міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади (відомчий контроль).

(31) Статтею 52³ Закону визначено повноваження Національної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, до яких, зокрема, належать:

- (1) участь у реалізації в межах своїх повноважень державної політики у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху;
- (2) забезпечення безпеки дорожнього руху;
- (3) погодження поданих у встановленому порядку пропозицій стосовно обладнання засобами організації дорожнього руху місць виконання дорожніх робіт, проектів та схем організації дорожнього руху, маршрутів руху пасажирського транспорту, маршрутів організованого руху громадян і місць їх збору, порядку проведення спортивних та інших масових заходів, які можуть створити перешкоди дорожньому руху.

II. ОБҐРУНТУВАННЯ ПРИЙНЯТТЯ ОДЕСЬКОЮ МІСЬКОЮ РАДОЮ РІШЕННЯ № 46

(32) Рішенням Виконавчого комітету Одеської міської ради від 25.02.2016 № 46 затверджено схему організації руху вантажного транспорту, що направляється до Одеського морського торговельного порту, якою обмежено рух вантажного транспорту по вулицях Чорноморського козацтва, Отамана Головатого, Церковній, Одарія.

(33) Обґрунтування Одеської міської ради щодо прийняття Рішення № 46:

«З метою усунення перешкод, що виникають у зв'язку із рухом вантажного транспорту, що прямує до Одеського морського порту та забезпеченню охорони оточуючого середовища, а також критичною соціальною напруженістю та небезпечною дорожньо-транспортною ситуацією, що виникла у зв'язку із рухом та скупченням вантажного транспорту у районі Пересипських мостів.

Зазначена схема передбачає обмеження руху вантажного транспорту, разом із тим, контрольно-пропускними пунктами, що розташовані на вул. Церковній, Андросівському провулку, Воєнному узвозі, площі Митній не забороняється користуватись для заїзду легкового транспорту, а також у випадках аварійних ситуацій або ремонту ділянок естакади».

(34) За наявною в Комітеті інформацією, схема була розроблена для обмеження руху вантажного транспорту в районі Пересипських мостів у результаті неодноразових звернень депутатів та мешканців міста, з метою зняття соціальної напруженості, припинення руйнування дорожнього покриття та запобігання дорожньо-транспортних пригод з участю вантажних автомобілів у зазначеному районі міста Одеси.

(35) Крім того, за повідомленням Виконавчого комітету Одеської міської ради, з метою урегулювання питання відстою вантажного транспорту на територіях, прилеглих до транзитно-вантажного терміналу Одеського порту, недопущення накопичення відстою транспорту в районі Пересипу та обговорення схеми організації маршрутів руху вантажного транспорту на під'їздах до Одеського морського порту, Департаментом транспорту, зв'язку та організації дорожнього руху було організовано нараду з представниками Одеського морського порту, ПрАТ «ГПЗКУ» «Одеський зерновий термінал», ПрАТ «Укрелеваторпром». Зазначену схему було підтримано вказаними установами.

(36) Виконавчий комітет Одеської міської ради листом від 26.01.2016 № 02.2-16/25 проінформував адміністрацію Одеського морського порту про розроблену Департаментом транспорту, зв'язку та організації дорожнього руху Одеської міської ради схему організації заїзду вантажного автотранспорту в Одеський морський торговельний порт. Відповідно до зазначеної схеми рух вантажного транспорту до порту буде організовано з Ленінградського шосе через вул. Хуторську та з Об'їзної дороги через сел. Усатово далі до накопичувальної площадки «Сухого порту» (потужності якого дозволяють накопичувати та обробляти весь автотранспорт, що прямує до порту) та 5-ої черги транспортної естакади порту. Рух вантажного транспорту по вул. Чорноморського козацтва, вул. Отамана Головатого, вул. Церковній, вул. Одарія буде заборонено.

(37) Разом з цим, Головне управління Національної поліції в Одеській області листом від 11.02.2016 № 1/120 повідомило голову Одеської міської ради Труханова Г.Л., що *«керівництво Головного управління Національної поліції в Одеській області скасовує раніше погоджену схему руху вантажного транспорту до Одеського морського порту та вважає за необхідне терміново демонтувати дорожні знаки, які спрямовують в теперішній час рух вантажних транспортних засобів через населені пункти Іллічівська та Усатове, до прийняття колегіального рішення з зазначеного питання відповідною комісією ОДА».*

(38) Головне управління Національної поліції в Одеській області у своєму листі зазначає, що *«до Управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в Одеській області неодноразово надходили та продовжують надходити*

звернення щодо створення небезпечних та некомфортних умов для мешканців м. Одеси та інших населених пунктів, які розташовані вздовж транзитних маршрутів транспорту через міську смугу, особливо вантажного.

Так, 17.06.2015 на позачерговому засіданні з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Комінтернівської райдержадміністрації (протокол № 12 від 17.06.2015) було прийнято рішення щодо заборони руху вантажного транспорту по автодорозі С161319 «Під'їзд до с Іллічівка», яка є невід'ємною складовою маршруту руху транспорту, у тому числі вантажного, в обхід міської смуги м. Одеса. Альтернативних шляхів об'їзду міської смуги, придатних для експлуатації, на теперішній час не має. Внаслідок впровадження заходів по забороні руху вантажного транспорту по автодорозі С161319 «Під'їзд до с Іллічівка», потік руху вантажівок почав здійснюватися виключно через міську смугу м. Одеси по вулицях Академіка Заболотного, проспекту Добровольського та Дніпропетровській дорозі. В подальшому, з метою впорядкування руху вантажного транспорту, Управлінням ДАІ ГУМВС України в Одеській області до Служби автомобільних доріг в Одеській області було направлено листа щодо вжиття термінових заходів з поновлення дорожніх знаків, які були передбачені діючою дислокацією.

З метою впорядкування заїзду вантажного транспорту до Одеського морського порту, КП «СМЕП» за дорученням Одеського міського голови Труханова Г.Л. від 13.01.2016 № 02-15мг/02 була розроблена схема руху вантажного транспорту до Одеського морського порту, яка була погоджена Департаментом транспорту, зв'язку та організації дорожнього руху Одеської міської ради та Управлінням превентивної діяльності ГУНП в Одеській області. В подальшому відповідні дорожні знаки були встановлені згідно з затвердженою схемою.

09.02.2016 до керівництва Головного управління Національної поліції в Одеській області надійшов лист голови Біляївської районної адміністрації щодо створення незадовільних умов для мешканців с. Усатове та руйнування дорожнього полотна вуличної мережі населеного пункту внаслідок перенаправлення руху вантажного руху через с. Усатове.

З метою впорядкування руху вантажного транспорту через міську смугу м. Одеса, недопущення зростання соціального напруження серед мешканців м. Одеса, с. Іллічівка Комінтернівського району та с. Усатове Біляївського району, вважаємо за доцільне терміново розглянути зазначене питання на засідання комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Одеської обласної державної адміністрації із запрошенням всіх зацікавлених сторін (Служба автомобільних доріг в Одеській області, Департамент транспорту, зв'язку та організації дорожнього руху Одеської міської ради, Комінтернівська та Біляївська РДА, Іллічівська та Усатівська сільські ради, Управління превентивної діяльності ГУНП в Одеській області та інші)».

- (39) Головне управління Національної поліції в Одеській області в листі від 06.09.2016 № 3/5288 зазначає, що «Головним управлінням Національної поліції в Одеській області двічі були надіслані листи на адресу Одеської обласної державної адміністрації, з пропозицією термінового розгляду питання впорядкування руху вантажного транспорту через міську смугу м. Одеса та с. Усатове Біляївського району на засіданні комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Одеської обласної державної адміністрації із запрошенням всіх зацікавлених сторін (Служба автомобільних доріг в Одеській області, Департамент транспорту, зв'язку та організації дорожнього руху Одеської міської ради, Біляївська РДА, Усатівська сільська рада та Управління превентивної діяльності ГКНП в Одеській області та інші), яке було проведено під головуванням першого заступника Голови

Одеської обласної державної адміністрації Жмака В.М., але рішення цієї комісії на адресу Головного управління поліції в Одеській області не надходило».

- (40) Водночас Одеська міська рада в листі від 30.08.2016 № 02.2-01/90 зазначає, що «чинним законодавством не визначені правові підстави та повноваження щодо скасування раніше погоджених Національною поліцією України схем організації дорожнього руху.

Крім того, 23.03.2016 листом № 1/233 на ім'я Одеського міського голови Труханова Г.Л. надійшло звернення керівництва ГУПН в Одеській області щодо перегляду й відкоригування зазначеної схеми, а саме заїзд вантажного транспорту в Одеський морський порт не через с. Усатово, а по вул. Хаджибеївська дорога та вул. Вапняна. Тим саме підтверджуючи дійсність існуючої схеми.

У зв'язку з чим, не має підстав для відновлення руху вантажного транспорту по вул. Церковній».

- (41) Державне підприємство «Адміністрація морських портів України» у листі від 22.08.2016 № 4832 повідомляє: «Виконавчий комітет Одеської міської ради листом від 26.01.2016 № 02.2-16/25 проінформував адміністрацію Одеського морського порту про затвердження розробленої Департаментом транспорту, зв'язку та організації дорожнього руху Одеської ради, схеми організації заїзду вантажного автотранспорту в Одеський морський порт.

Зазначена схема не погоджувалась з адміністрацією Одеського морського порту та ДП «АМПУ». До компетенції адміністрації морських портів України не входить погодження будь-яких схем, порядків тощо, які регулюють рух поза межами морського порту».

III. В'ЇЗД НА ТЕРИТОРІЮ ПОРТУ

- (42) Начальником адміністрації Одеського морського порту 07.09.2015 затверджено Технологічну схему оформлення автотранспорту, який здійснює вивіз з території Одеської філії державного підприємства «Адміністрація морських портів України» (далі – ОФ ДП «АМПУ») вантажів не в контейнерах, відповідно до якої в'їзд до порту транспортного засобу для вивезення не контейнерних вантажів, а також ввезення імпортованих вантажів з подальшим їх вивезенням після проведення митного оформлення здійснюється через КПП № 2 (вул. Церковна) або КПП № 4.

- (43) Наказами ДП «АМПУ» затверджено Технологічні схеми:

- 1) від 06.10.2015 № 194 – оформлення вантажів, які ввозяться автомобільним та залізничним транспортом на територію пункту пропуску для міжнародного морського сполучення «Одеський морський торговельний порт» з використанням інформаційної системи портового співтовариства, згідно з розділом 4 якої водій автотранспортного засобу, після отримання разової перепустки (або за наявності постійної перепустки), рухається до в'їзного КПП морського порту. В'їзд на територію пункту пропуску автотранспортного засобу відбувається через КПП № 4 (зі сторони НТМ ТОВ «Євротерминал») або через КПП № 2 (вул. Церковна);
- 2) від 28.04.2016 № 129 (зі змінами від 10.06.2016) – обробки та оформлення порожніх та завантажених контейнерів, які вивозяться автомобільним і залізничним видами транспорту на територію морського порту Одеса або переміщуються між стивідорними компаніями в межах морського порту Одеса з використанням інформаційної системи портового співтовариства. Як встановлено розділом 7 цієї

технологічної схеми, в'їзд на територію пункту пропуску автотранспортних засобів здійснюється через контрольно-пропускні пункти, визначені ОФ ДП «АМПУ». Після отримання перепустки водій прямує до в'їзду на територію пункту пропуску через встановлені чинними правилами КПП на межі пункту пропуску;

- 3) від 24.06.2016 № 218 – обробки та оформлення порожніх та завантажених контейнерів, які ввозяться автомобільним та залізничним видами транспорту на територію пункту пропуску через державний кордон для міжнародного морського сполучення Одеський морський торговельний порт, з використанням інформаційної системи портового співтовариства. Згідно з вимогами цієї технологічної схеми в'їзд транспортного засобу на територію ОФ ДП «АМПУ» здійснюється на підставі перепустки та електронної заявки на погодження з адміністрацією ОФ ДП «АМПУ» щодо завезення в морський порт вантажу. Згідно з пунктом 4.1.1 зазначеної технологічної схеми водій транспортного засобу, після отримання інформації від Експедитора щодо ініціалізації його постійної перепустки або отримання разової перепустки, рухається до в'їзного КПП на територію пункту пропуску. В'їзд на територію пункту пропуску транспортного засобу відбувається через контрольно-пропускні пункти, визначені наказом ОФ ДП «АМПУ».
- (44) Наказом адміністрації Одеського морського порту ДП «АМПУ» від 04.02.2016 № 72 «Про призначення постів та контрольно-пропускних пунктів на території адміністрації Одеського морського порту та режим роботи», з метою забезпечення контрольно-пропускного та внутрішньооб'єктового режимів на території адміністрації Одеського морського порту, упорядкування прямування пішоходів, вантажопотоків та транспортних засобів за часом та напрямками, визначено пости та контрольно-пропускні пункти і режим роботи.
- (45) Так, зокрема, згідно з наказом, визначено такий порядок і режим роботи:
- 1) для КПП № 1 (вул. Одарія). Виїзд у цілодобовому режимі з порту: вантажного автотранспорту із зовнішньоторговими та каботажними вантажами, які мають перепустки СЛ та ОА; легкового автотранспорту за перепустками, що видані ЗОМП;
 - 2) для КПП № 2 (вул. Кутузова, вул. Церковна). В'їзд у цілодобовому режимі в порт: вантажного автотранспорту із зовнішньоторговими та каботажними вантажами, які мають перепустки СЛ та ОА; легкового автотранспорту за перепустками, що видані ЗОМП;
 - 3) для КПП № 4 (ТОВ «Євротерминал») визначено такий порядок і режим роботи: в'їзд/виїзд у цілодобовому режимі на територію/з території порту; вантажного автотранспорту із зовнішньоторговельними та каботажними вантажами, транспорту, що рухається до вантажно-митного комплексу та накопичувально-транзитного майданчика ТОВ «Євротерминал», а також технологічного транспорту, який має перепустки служби логістики та комерційної роботи ОФ ДП «АМПУ»; легкового транспорту за перепустками, що видані ЗОМП.
- (46) Отже, зазначеними вище Технологічними схемами та наказом адміністрації Одеського морського порту ДП «АМПУ» від 04.02.2016 № 72 встановлено/передбачено, що в'їзд/виїзд у цілодобовому режимі на територію/з території порту можливий через КПП № 4 (ТОВ «Євротерминал») та в'їзд у цілодобовому режимі в порт через КПП № 2 (вул. Кутузова, вул. Церковна).

IV. СУХИЙ ПОРТ

- (47) Водночас рішенням Виконавчого комітету Одеської міської ради від 25.02.2016 № 46 обмежено рух таким чином, що весь вантажний транспорт прямує до Одеського морського порту через територію ТОВ «Євротерминал», на якій розташовано Сухий порт для відстою вантажного автотранспорту до в'їзду в Одеський морський торговельний порт.
- (48) На виконання доручення Президента України від 27.12.2005 № 1-1/1465 була розроблена концепція розвитку ДП «Одеський морський торговельний порт» на 2006 – 2010 роки, яка затверджена наказом Міністерства транспорту і зв'язку України від 28.02.2006 № 193.
- (49) З метою врегулювання проблемного питання проїзду та неконтрольованого відстою великовантажного автотранспорту вулицями міста Одеси, зазначеною Концепцією було передбачено будівництво п'ятої черги транспортної естакади та «Сухого порту».
- (50) ТОВ «Євротерминал» було утворено у 2005 році для реалізації інвестиційного проекту «Сухий порт», розробленого за клопотанням Одеського морського порту та згідно з його програмним розвитком, за участю міської та обласної рад.
- (51) Основною метою проекту «Сухий порт» було утворення мультимодального логістичного комплексу, що має об'єднати в одному місці три види транспорту: морський, автомобільний, залізничний, з урахуванням світової практики винесення за межі портів частини вантажних операцій на резервні майданчики, так звані «Сухі порти».
- (52) За інформацією ТОВ «Євротерминал», викладеною в листі від 19.01.2017 № 20:
*«Сухий порт ТОВ «Євротерминал» був створений за ініціативою Одеського морського порту та місцевих органів влади з метою винесення потоку вантажного автотранспорту за межі міста та створити єдиний транспортний ланцюг «Порт-Естакада-Сухий порт» та в зворотному напрямі.
 ...Важливість проекту «Сухий порт» для міста також підтверджується великою кількістю листів від мешканців мікрорайону «Пересип» міста Одеса, що знаходяться на шляху слідування вантажного автотранспорту до Одеського морського порту. Мешканці даного мікрорайону, а саме вулиць Щегольова, Одарія, Церковна, ат. Чепиги вже тривалий час звертаються до органів місцевого самоврядування зі скаргами на вантажний автотранспорт, що скупчується на зазначених вулицях, завважаючи нормальній життєдіяльності місцевих жителів. Постійний бруд, шум, вихлопні гази вантажівок, що їдуть до порту зазначеним маршрутом шкодять здоров'ю людей і забруднюють довкілля. У разі використання Сухого порту зазначеної проблеми з вантажним автотранспортом можливо легко уникнути та покращити екологічне становище у місті, що і було передбачено проектом.
 Також ТОВ «Євротерминал» кредитується дуже поважним у світі та найбільшим кредитором України – Європейським банком реконструкції та розвитку...»*
- (53) Вказаний проект був узгоджений генеральним проектувальником Генерального плану м. Одеса – інститутом Дніпромисто.
- (54) Відповідно до Концепції розвитку ДП «Одеський морський торговельний порт» на період 2006 – 2010 роки загальна площа території «Сухого порту» становить 521 000 м², площа складського майданчика для контейнерів – 207 100 м².

Позиція Одеської митниці ДФС

(55) Згідно з листом Одеської митниці ДФС від 12.03.2016 № 394/8/15-70-00-01 до Національного антикорупційного бюро України, митниця щодо в'їзду на територію порту зазначає наступне:

«За ініціативою Одеського міського голови Геннадія Труханова в порушення законодавства України на даний час обмежено в'їзд на територію Одеського порту. В'їзд вантажного транспорту до пункту пропуску «Одеський морський торговельний порт» можливий лише через накопичувальний транзитний майданчик (НТМ) ТОВ «Євротерминал» з подальшим проходженням до контрольного пропускового пункту (КПП) № 4 з боку вул. Хаджибеївська дорога, або через КПП № 2, розташованого по вул. Церковна в м. Одесі.

Проїзд через КПП № 2, розташований по вул. Церковній, є безкоштовним, проте на сьогодні користування ним є неможливим, що пояснюється тим, що Департаментом транспорту, зв'язку та організації дорожнього руху Одеської міської ради та КП «СМЕП» для впровадження монопольного обмеження були встановлені дорожні знаки «Рух вантажних автомобілів заборонено» таким чином, що проїзд на вул. Церковна обмежений:

з вул. Чорноморського козацтва;

з вул. Отамана Головатого;

з вул. Известової;

з вул. Одарія.

У лютому 2016 року Головне управління Нацполіції в Одеській області відкликала погодження нової монопольної схеми руху, але це не зупиняє міську владу від продовження даного обмеження.

Приводом для цього обмеження стало нібито розвантаження міста. При цьому відповідно до статті 6 Закону України «Про дорожній рух», до компетенції міських рад та їх виконавчих органів, районних рад та районних державних адміністрацій у сфері дорожнього руху належить: контроль за виявленням дорожньо-транспортних пригод та впровадження заходів у місцях їх концентрації, на аварійно-небезпечних ділянках вулиць, доріг та залізничних переїздах.

На підставі вищенаведеної норми, встановлення дорожніх знаків «Рух вантажних автомобілів заборонено» на підставі заторів та розвантаження міста є необґрунтованим заходом, який лише ускладнює рух транспорту.

Відповідно до статті 15 Закону України «Про морські порти України», завданням ДП «АМПУ», зокрема, є забезпечення всім суб'єктам (державної, приватної та іншої форми) рівноправного доступу до стратегічних об'єктів портової інфраструктури, які складають основу майна адміністрації та її філій в кожному морському порту, а також забезпечення створення рівних умов ведення господарської діяльності та отримання послуг у морському порту.

В реальності метою цих протизаконних дій є комерціалізація безкоштовного входу в порт, що порушує права власників вантажу, експедиторів, бізнесу та має корупційні ознаки.

...Після обмеження вантажний автомобільний транспорт має змогу потрапити в Одеський порт виключно через приватну компанію «Євротерминал» заплативши компанії визначену нею плату.

...За проїзд на ВМК з кожного вантажного автомобільного транспорту стягується плата у розмірі 19,5 доларів США у гривнях за курсом, встановленим Національним банком України.

...Умови для заїзду автотранспорту на територію ДП «ОМТП» через територію ТОВ «Євротерминал» на платній основі також закріплені Технологічною схемою оформлення порожніх та завантажених контейнерів, які прибувають на суднах та

вивозяться автомобільним і залізничним транспортом з території Одеського міського торговельного порту з використанням інформаційної системи портового співтовариства, затвердженою наказом адміністрації ОМТП від 10.07.2014 № 341».

- (56) Згідно з інформацією, наданою ОФ ДП «АМПУ» у листі № 20А.3/10-684 від 12.09.2016: *«Технологічна схема оформлення порожніх та завантажених контейнерів, які прибувають на суднах та вивозяться автомобільним і залізничним транспортом з території Одеського міського торговельного порту з використанням інформаційної системи портового співтовариства, затверджена наказом начальника адміністрації Одеського морського порту від 10.07.2014 № 341, станом на теперішній час є такою, що втратила чинність».*
- (57) Отже, ураховуючи вищевказане, у період з лютого 2016 року по теперішній час відсутня альтернатива заїзду вантажного транспорту на територію Одеського морського торговельного порту, оскільки на виконання Рішення № 46 заборонено рух вантажного транспорту по вулицях Чорноморського козацтва, Отамана Головатого, Церковній, Одарія шляхом встановлення дорожніх знаків.
- (58) Згідно із встановленими знаками, проїхати на територію порту можливо лише через ТОВ «Євротерминал». У зв'язку з цим водії вантажного автотранспорту змушені оплачувати послуги ТОВ «Євротерминал» під час проїзду через його територію.
- (59) Відповідно до укладених договорів з вантажовласниками, ТОВ «Євротерминал» надає на території НТМ (Сухий порт):
- 1) послуги, пов'язані з обслуговуванням (обробкою) транспортних засобів на території демпферної контейнерної площадки (Сухий порт);
 - 2) послуги автостоянки (забезпечення місцем для стоянки, постановка автомобіля в орієнтир, реєстрація в комп'ютерній базі, регулювання руху на території НТМ, забезпечення пожежної безпеки);
 - 3) інформаційні послуги;
 - 4) супутні послуги (надання можливості використання інфраструктури Сухого порту, забезпечення замовника наглядною схемою руху на території Сухого порту).
- (60) Згідно з додатком до зазначених договорів єдиний тариф на послуги «Сухого порту» (НТМ, внутрішня автодорога) для будь-якого транспорту для в'їзду в Одеський морський торговельний порт, використовуючи технологічну схему руху автотранспорту «Сухий порт – транспортна естакада – Одеський порт», становить 230 грн. у т. ч. ПДВ, що еквівалентно 26 дол. США, за кожний в'їзд у Сухий порт (НТМ Сухого порту), з правом перебування на території Сухого порту (НТМ) протягом 24 годин з моменту реєстрації транспорту співробітником виконавця.
- (61) Рішенням Виконавчого комітету Одеської міської ради від 25.02.2016 № 46 створено умови, за яких весь вантажний транспорт прямує до Одеського морського порту через територію ТОВ «Євротерминал», на якій розташовано Сухий порт для відстою вантажного автотранспорту до в'їзду в Одеський морський торговельний порт.
- (62) За таких умов ТОВ «Євротерминал», на території якого розташовано Сухий порт (до складу якого входить накопичувально-транзитний майданчик) для відстою вантажного автотранспорту до в'їзду в Одеський морський порт, є єдиним суб'єктом господарювання, що надає послуги обслуговування транспорту на ньому, без споживання яких заїзд в Одеський морський торговельний порт є неможливим, та має ознаки такого, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг

обслуговування транспортних засобів на території Сухого порту, зокрема, у зв'язку з обмеженням Рішенням № 46 доступу до Одеського морського порту.

(63) Відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи влади, органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

(64) Однак Рішенням № 46 Одеської міської ради, яке прийняте в межах повноважень, передбачених законодавством, для суб'єктів господарювання/водіїв вантажного транспорту створено такі умови, за яких весь вантажний транспорт має змогу потрапити до Одеського морського торговельного порту виключно через ТОВ «Євротерминал», заплативши компанії визначену нею плату.

(65) Отже, у порушення вимог статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Одеською міською радою вчинено дії, які негативно впливають на конкуренцію.

V. ОЦІНКА ДІЙ ОДЕСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

(66) Дії Одеської міської ради, які полягають у прийнятті рішення від 25.02.2016 № 46 «Про затвердження схеми організації руху вантажного транспорту до Одеського морського торговельного порту», містять ознаки порушення, передбаченого абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді дії, якою встановлено не передбачені законами України обмеження самостійності підприємств у частині споживання послуг ТОВ «Євротерминал», що надаються на території Сухого порту.

(67) З метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», усунення причин виникнення порушення і умов, що йому сприяють, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Антимонопольний комітет України надає Одеській міській раді такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

(68) Передбачити можливість заїзду вантажного автотранспорту на територію Одеського морського торговельного порту без споживання послуг товариства з обмеженою відповідальністю «Євротерминал».

(69) Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України у 30-денний строк з дня їх отримання.

(70) Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умов виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушень, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ